

26 de juliol del 2006

Estadística de distribució personal de la renda i de risc a la pobresa 2004

El 17,7% de la població catalana es troba sota el llindar de risc a la pobresa

Més de la meitat de les llars reben almenys un tipus de prestació social

L'Institut d'Estadística de Catalunya disposa, per primera vegada, d'informació estadística sobre la distribució de la renda de les llars i l'exclusió social. Les dades procedeixen de l'enquesta de condicions de vida que és una operació estadística de caràcter anual i harmonitzada en l'àmbit europeu.

Els ingressos mitjans nets anuals de les llars catalanes van ser de 24.763 euros l'any 2003, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya. En comparació amb el conjunt d'Espanya, la renda mitjana anual de Catalunya és un 14,9% més alta.

Les llars catalanes amb rendes més baixes són aquelles en què la persona de referència és de 65 anys i més, ja que la renda mitjana d'aquestes és un 30% inferior a la mitjana del conjunt de les llars. D'altra banda, quan la persona de referència és una dona els ingressos mitjans anuals són un 22,1% inferior a les llars amb persona de referència masculina, un 20.757 i 26.631 euros respectivament.

El 26,7% de les llars de Catalunya ingressaven fins a 14.000 euros l'any 2003. Aquesta proporció de llars és significativament inferior si ho comparem amb el conjunt d'Espanya, ja que un 33% de llars espanyoles ingressaren menys de 14.000 euros. Pel que fa al tram superior de la distribució de la renda, el 40,6% de les llars catalanes se situen en la franja que supera els 25.000 euros l'any, mentre que en el conjunt d'Espanya aquesta proporció és del 31,3%.

Els índexs de desigualtat mostren com el 20% de les llars amb majors ingressos acumulen 4,77 vegades el que ingressen el 20% de les llars més desfavorides, mentre que el 10% de les llars més afavorides ingressen 7,88 vegades més que el 10% de les llars més empobrides.

El 52,6% de les llars catalanes reben almenys un tipus de prestació social (prestacions per vellesa, desocupació, supervivència, malaltia o invalidesa, així com ajuts per a la família, habitatges o estudis entre altres). Les pensions per vellesa i supervivència, entre les quals s'inclouen les prestacions per jubilació, representen una part molt important dins el conjunt del sistema de protecció social, com ho mostra el fet que el 98,5% de les llars la persona de referència de les quals té més de 65 anys reben

almenys una d'aquestes prestacions. El 16,4% de les llars reben prestacions per atur, i el 28,5% de les llars reben alguna de la resta de subsidis i prestacions.

El nivell de privació de les llars catalanes s'ha mesurat considerant quatre ítems que atorguen nivell de vida a les persones. Un 36,8% de les llars catalanes no es poden permetre una setmana de vacances a l'any, i un 33,8% no tenen capacitat de reacció econòmica davant de despeses imprevistes. Pel que fa a béns bàsics, el nivell de privació és força més baix, el 6,3% de les llars tenen dificultats per mantenir l'habitatge a temperatura adequada i el 2,7% de les llars no poden permetre's menjar carn, aviram o peix almenys un cop a la setmana.

Per tal de mesurar el risc a la pobresa a la qual està exposada una població, cal establir un llindar d'ingressos anuals sota el qual una llar o una persona entra en l'àmbit d'aquest risc. En el cas de Catalunya, aquest risc pot ser considerat des d'un llindar que inclou tota la població espanyola (6.279 euros nets anuals per persona), en què se situa la taxa de pobresa en un 12,5%, o bé des d'un llindar en què es considera exclusivament la distribució de la renda de Catalunya (7.569 euros nets anuals per persona), el qual, com que és més elevat que el llindar espanyol, situa el risc a la pobresa de la població en un 17,7%. Segons estimacions de l'Oficina Estadística europea Eurostat la taxa de pobresa de la UE25 se situa en el 16% mentre que la de la UE15 és del 17%.

Per tal d'analitzar la distribució de la renda i el risc a la pobresa de les llars s'empren les anomenades escales d'equivalència, ja que les necessitats d'una llar varien en funció del nombre de persones que hi conviuen i de les seves edats. Les escales d'equivalència són una mesura d'ajustament que converteixen el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum. Per exemple, per a una llar unipersonal, el llindar de risc a la pobresa s'estableix en 7.569 euros nets anuals; mentre que per a una llar amb dos adults i dos infants menors de 14 anys, el llindar passa a ser de 15.895,5 euros.

El risc a la pobresa té més incidència entre les dones (19%) que entre els homes (16,3%), en especial quan les dones tenen més de 65 anys, risc que afecta gairebé una de cada tres (31,3%).

Els grups més desafavorits o amb elevades taxes de risc a la pobresa són, per aquest ordre, les persones que viuen soles (38,4%), la població de nacionalitat estrangera (37,8%), les persones vidues (35,9%). En canvi, la població amb menor risc són les que han assolit estudis superiors (7,6%) i les persones ocupades (11,4%).

Pel que fa al paper de l'Administració pública en la reducció de la pobresa, aquest es fa palès si es comparen les taxes de risc a la pobresa abans o després de transferències socials. La taxa de risc a la pobresa abans de tot tipus de transferència social és del 36,9%, La diferència entre el 36,9% i el 17,7% és l'esforç que el sistema de protecció social assoleix en la redistribució de la renda entre la població i, per tant, en la reducció de la pobresa.

1. Renda mitjana neta anual per llar, per persona i per unitat de consum. 2004
Catalunya i Espanya

Milers d'euros

	Catalunya	Espanya
Renda mitjana anual		
Per llar	24 763	21 551
Per persona	9 064	7 591
Per unitat de consum	13 887	11 708

2. Renda mitjana neta anual per llar, per persona i per unitat de consum. 2004
Catalunya. Característiques de la persona de referència. Sexe i grups d'edat

Euros

	Renda mitjana neta anual		
	per llar	per persona	per unitat de consum
Total			
De 16 a 39 anys	25 731	9 688	14 931
De 40 a 64 anys	28 942	9 078	14 338
65 anys i més	17 269	8 286	11 555
Total	24 763	9 064	13 887
Homes			
De 16 a 39 anys	25 334	9 505	14 657
De 40 a 64 anys	30 381	9 213	14 667
65 anys i més	20 601	8 699	12 455
Total	26 631	9 191	14 239
Dones			
De 16 a 39 anys	26 833	10 204	15 700
De 40 a 64 anys	25 135	8 671	13 351
65 anys i més	12 963	7 551	9 950
Total	20 757	8 731	12 968

3. Llars per trams d'ingressos nets anuals de la llar. 2004 Catalunya i Espanya

	Catalunya		Espanya	
	Milers de llars	%	Milers de llars	%
Fins a 9.000 euros	319,4	13,3	2 628,7	17,9
De 9.001 a 14.000 euros	322,0	13,4	2 267,6	15,4
De 14.001 a 19.000 euros	332,5	13,9	2 271,2	15,5
De 19.001 a 25.000 euros	323,9	13,5	2 199,4	15,0
De 25.001 a 35.000 euros	509,7	21,3	2 538,2	17,3
De 35.001 euros i més	462,6	19,3	2 050,5	14,0
No consta	125,3	5,2	732,3	5,0
Total	2 395,4	100,0	14 687,8	100,0

4. Indicadors de distribució personal de la renda. 2004 Catalunya i Espanya

	Catalunya	Espanya
S80/20	4,8	5,1
S90/10	7,9	8,6

5. Llars segons tipus de prestacions socials que reben. Catalunya. 2004 Per sexe i edat de la persona de referència de la llar

	Total de llars (milers)	Tipus de prestacions				
		Llars que reben prestacions (milers)	Llars que reben prestacions (%)	Reben prestacions per vellesa i supervivència (%)	Reben prestacions per atur (%)	Reben altres subsídies o prestacions (%)
De 16 a 39 anys	637,3	206,5	32,4	..	44,2	59,7
De 40 a 64 anys	1 090,6	420,9	38,6	42,6	23,0	47,2
65 anys i més	667,4	633,6	94,9	98,5	..	6,0
Total	2 395,3	1 261,1	52,6	64,6	16,4	28,5

.. Dades poc significatives per al càlcul

6. Llars que no poden assumir despeses diverses. Catalunya. 2004
Per trams d'ingressos nets anuals

	<i>Percentage</i>			
	Vacances mínim 1 setmana a l'any	Carn, pollastre o peix almenys 1 cop a la setmana	Mantenir l'habitatge a temperatura adequada	Capacitat per fer- se càrrec de despeses imprevistes
Ingressos nets anuals de la llar				
Fins a 9.000 euros	65,7	..	12,0	32,1
De 9.001 a 14.000 euros	51,7	..	11,4	54,6
De 14.001 a 19.000 euros	42,7	..	9,4	47,3
De 19.001 a 25.000 euros	35,0	44,1
De 25.001 a 35.000 euros	26,0	27,4
De 35.001 euros i més	15,9	25,9
No consta	35,8	16,1
Total	36,8	2,7	6,3	33,8

.. Dades poc significatives per al càlcul

7. Llindars del risc a la pobresa segons la composició de la llar. 2004
Catalunya i Espanya

	<i>Euros anuals</i>	
	Llindar de risc a la pobresa de Catalunya	Llindar de risc a la pobresa d'Espanya
Llars d'una persona	7 569,3	6 278,7
Llars de dos adults i dos infants	15 895,5	13 185,3

8. Indicadors de risc a la pobresa. 2004 Catalunya i Espanya

	<i>Taxa</i>	
	Catalunya segons llindar català	Espanya segons llindar espanyol
Taxa de risc a la pobresa		
Homes	16,3	19,0
Dones	19,0	20,8
Total	17,7	19,9
Intensitat de risc a la pobresa		
Homes	26,3	25,9
Dones	26,0	23,7
Total	26,0	24,6
Taxa de risc a la pobresa abans de transferències socials		
Homes	34,8	39,5
Dones	39,0	43,0
Total	36,9	41,3
Taxa de risc de pobresa abans de transferències socials (diferents de les pensions de jubilació i supervivència)		
Homes	20,0	24,2
Dones	22,5	25,8
Total	21,3	25,0

9. Llindar de risc a la pobresa per Catalunya. 2004 Composició de la llar

	<i>Euros anuals</i>
	Llindar
Composició de la llar	
Un adult	7 569,3
Un adult i un infant	9 840,1
Un adult i dos infants	12 110,9
Un adult i tres infants	14 381,7
Dos adults	11 354,0
Dos adults i un infant	13 624,7
Dos adults i dos infants	15 895,5
Dos adults i tres infants	18 166,3
Tres adults	15 138,6
Tres adults i un infant	17 409,4
Tres adults i dos infants	19 680,2
Tres adults i tres infants	21 951,0

10. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2004
Persones per sexe i edat

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
Total	
Menys de 16 anys	20.2
De 16 a 64 anys	14.6
65 anys i més	27.4
16 anys i més	17,2
Total	17,7
Homes	
Menys de 16 anys	22.0
De 16 a 64 anys	13.8
65 anys i més	22.1
16 anys i més	15,2
Total	16,3
Dones	
Menys de 16 anys	18.4
De 16 a 64 anys	15.5
65 anys i més	31.3
16 anys i més	19,1
Total	19,0

11. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2004

Persones segons estat civil, nacionalitat, nivell de formació i composició de la llar

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
Estat civil	
Solter/a	16,3
Casat/ada	16,9
Viudo/a	35,9
Separat/ada o Divorciat/ada	22,2
Nacionalitat	
Espanyola	17,5
Resta del món	37,8
Nivell de formació	
Educació primària o inferior	28,9
Educació secundària 1r cicle	19,1
Educació secundària 2n cicle	16,5
Educació superior	7,6
Composició de la llar	
Unipersonal	38,4
Dos adults sense fills dependents	16,7
Altres llars sense fills dependents	9,0
Un adult amb un o més fills dependents	40,2
Dos adults amb un fill o més fills dependents	19,3
Altres llars amb fills dependents	16,5

12. Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2004

Persones en relació amb l'activitat

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
Relació amb l'activitat	
Actiu	12,7
Ocupat	11,4
Aturat	29,8
Inactiu	27,3
Jubilat	23,6
Altres situacions d'inactivitat	30,3
Total*	17,2

* Població de 16 i més anys